

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ

42
КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

Г. № 11/К. 9. 9/97
Дата 15.09.1997

11-03-0220
София, 15.09.1997 г.
Пок. код 1040, Телекс 22727
Телефакс 9806863

ДО
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

СТАНОВИЩЕ

от МУРАВЕЙ РАДЕВ - министър на финансите

по конституционно дело N 9 от 1997 г.

УВАЖАЕМИ КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

С определение на Конституционния съд от 31 юли 1997 г. министърът на финансите е конституиран като заинтересувана страна по конституционно дело N 9 / 1997 г. относно искането на група народни представители от 38-то Народно събрание за обявяване противоконституционност на ал. 5 на чл. 3 от Закона за държавния бюджет на Република България за 1997 г., поради което изразявам следното становище:

Съгласно разпоредбата на ал. 5 на чл. 3 от ЗДБ на РБ за 1997 г. неизпълнението на собствените приходи по бюджета на съдебната власт се компенсира от републиканския бюджет, по реда на чл. 12 от закона.

Твърди се в искането, че цитираната разпоредба нарушава конституционните принципи за разделение на властите и за независимостта на съдебната власт - чл. 8 и чл. 117, ал. 2, изречение първо от Конституцията на

Република България. Това твърдение не може да бъде споделено по следните съображения.

С Решение N 6 от 1993 г. по к.г. N 4/1993 г. Конституционният съд е приел, че в термина "разделение на властите" има известна условност, но той се употребява и до днес по традиция, създадена под въздействието на определени исторически и политически фактори. Правното и политическо съдържание на термина "разделение на властите" се състои в това, че държавната власт има три основни сфери на проявление, възложени на три основни системи от органи, които са относително независими един от друг и функционират в определена взаимна връзка. Става дума за трите основни функции на държавната власт, т.е. за разграничаване компетентността между трите групи органи, а не за някакво тривластие, изключено в управлението на съвременната държава. Така определено, разделението на властите е метод за оптимално функциониране на държавната власт. Научното обяснение изисква да се държи сметка и за това, че няма пречка между различните власти, че те взаимодействат помежду си и че в последна сметка са проява на единната държавна власт и суверенитет.

При това разбиране за разделение на властите в държавата следва да се разглежда и въпросът за финансирането и издръжката, осигуряващи нормалното функциониране на отделните държавни органи, разпределени в съдебната, изпълнителната и законодателната власт. Механизмът за това се съдържа в ежегодните закони за държавния бюджет

Държавният бюджет, като основен финансов план на държавата, има фундаментално значение за функционирането на нейните органи и на обществото като цяло. Бюджетът зависи от множество фактори, но основният е икономическото състояние на държавата. Процесът на съставянето, приемането и изпълнението на държавния бюджет се ръководи от обективните възможности на държавата и от националните интереси, а не само от нуждите на отделни държавни органи, организации и стопански субекти. Следователно, със закона за бюджета трябва да се балансират нуждите на отделните бюджетни организации, осъществяващи конкретни държавни функции, като това е съобразено с възможностите и потребностите не само на съдебната власт, но и на останалите държавни органи - органите на националната сигурност, здравеопазването, образованието, науката и т.н.

Така, парламентът отчитайки обективните фактори и в съответствие с конституционните си правомощия, е приел държавния бюджет за 1997 г. по неговите приходи и разходи.

В искането се твърди, че бюджетът на съдебната власт е необезпечен, тъй като предвидените приходи са нереални. Това твърдение не може да бъде споделено.

Бюджетът на съдебната власт, както и бюджетите на останалите държавни органи, включва всички приходи от дейността на органите на съдебната власт и разходите за тяхната издръжка. В бюджетната процедура е въведен общ принцип, съгласно който всички държавни разходи са поставени в зависимост от приходите в държавния бюджет. С атакуваната разпоредба обаче се въвежда отклонение от този принцип, като се предвижда компенсация от републиканския бюджет в случаите, когато реално събраните приходи от органите на съдебната власт са по-малко от планираните в закона. В тази връзка, необосновано е твърдението, че нормата на ал. 5 на чл. 3 от закона няма практическо значение. Фактът, че субсидиите, представляващи компенсация за неизпълнението на собствените приходи по бюджета на съдебната власт, са посочени на трето място в приоритетите по чл. 12, ал. 2 от закона, е показателен за приоритетното място на органите на съдебната система по отношение на тяхното финансиране. Следва да се отбележи, че разходите на изпълнителната власт - на министерства, ведомства и другите бюджетни организации, се финансират след тези на съдебната власт.

В заключение може да се направи извода, че искането е немотивирано, необосновано и е вътрешно противоречиво. Искането е отмяна на ал. 5 на чл. 3 от закона при положение, че същата не може да бъде заменена с друга правна норма, тъй като Конституцията не предоставя на Конституционния съд механизми, чрез които да задължи парламента да приеме друга законодателна уредба. Така, последиците от евентуалното обявяване на разпоредбата за противоконституционна биха довели до невъзможност да бъде финансиран бюджета на съдебната власт при неизпълнение на собствените приходи и по този начин ще се постави под заплахата функционирането на една от трите власти.

Предвид изложените съображения становището ни е, че искането за обявяване противоконституционност на разпоредбата на ал. 5 на чл. 3 от ЗДБ на РБ за 1997 г. е неоснователно и като такова следва да бъде отхвърлено, тъй като посочената разпоредба не противоречи на конституционни принципи и норми.

✓
(Муравей Радев)